

Înainte de a începe să scrie propriile thrillere, Andrew Gross a fost coautor la cinci dintre romanele lui James Patterson.

Primul său roman tradus în limba română, *Singurul om*, apărut la Preda Publishing în 2018, a devenit bestseller imediat după publicare.

În prezent, Andrew Gross locuiește la New York, împreună cu soția lui, Lynn, și cei trei copii.

SABOTORUL

ANDREW GROSS

PREDA PUBLISHING
DISCOVER THE STORY

1

Martie 1942

Vechiul feribot, scârțâind din toate încheieturile, înainta pe suprafața înSORITĂ a lacului de munte. Telemark Sun era o navă alimentată cu cărbuni, construită în 1915 dar încă funcțională și utilă. La cele aproximativ 490 de tone ale sale, încă mai putea parcurge distanța de 30 de km de la Tinnoset la Mael, traversând lacul Tinnsjo în mai puțin de o oră și jumătate. În acea zi, la bord se aflau în jur de 60 de pasageri, dar și două vagoane feroviare goale la prova, care urmau să fie duse înapoi la centrala Norsk Hydro de la Vemork, după ce își transferaseră încărcătura în trenul către Oslo, la gara aflată pe malul lacului.

Kurt Nordstrum traversase lacul cu feribotul de sute de ori, dar nu și în ultimii doi ani, de când nemții ocupaseră țara. Crescuse aici, în regiunea cunoscută drept Telemark, din sud-estul Norvegiei, un loc cu văi înverzite și luxuriante pe timpul verii și cu întinderi nesfârșite de zăpadă și gheață pe timpul iernii, între localitatea Rjukan și micul cătun Vigne de pe țărmul vestic al lacului Mosvatn. Ca toți norvegienii, învățase să schieze pe versanți înainte de a învăța să meargă pe bicicletă. Crescuse vânând și pescuind, așa cum, în alte colțuri ale lumii, băieții bat mingea de fotbal pe maidan. Chiar și acum, cunoștea ca în palmă rețeaua întortocheată de tabane și colibe presărate de-a lungul vidda Hardanger. Tatăl lui încă locuia în Rjukan, dar Nordstrum nu mai îndrăznea să îl viziteze – cel puțin nu pe față. Kurt era cunoscut drept unul dintre partizani, oameni care se retrăseseră în munți pentru a continua lupta împotriva naziștilor. Nu era

niciun secret faptul că partidul fascist Nasjonal Samling (NS) stătea cu ochii pe membrii familiilor partizanilor în speranța de a le lua urma. Soldații Hirden, organizația paramilitară a partidului NS, erau pretutindeni și la fel de temuți ca Gestapoul. Adepți ai dictatorului-marionetă Vidkun Quisling, aceștia își abandonaseră țara și regele pentru a se pune la dispoziția naziștilor. Trecuseră doi ani de când Nordstrum își văzuse ultima dată tatăl și era puțin probabil să îl vadă curând.

Pe puntea de la pupa, purtând haine muncitorești și având cu el o geantă cu unelte de tâmplărie, dar și un pistol Browning .45 la brâu, Nordstrum se lăsă pe spate în scaun când zări la orizont munții adolescenței lui împrejmuind Tinnsjo. Era plăcut să fie din nou în valea copilăriei. Își lăsă chipul să absoarbă razele soarelui – nu văzuse prea des soarele în ultima vreme. Din aprilie 1940, când renunțase la universitate în anul al doilea al facultății de inginerie pentru a merge în Narvik și a se alătura rezistenței britanice care încerca să blocheze invazia nazistă, seninul cer al Norvegiei păruse a fi sub un asediu permanent al norilor plumburii. La început, britanicii reușiseră să le țină piept naziștilor. Nemții își concentraseră blitzkrieg-ul asupra orașelor – mai întâi Trondheim, apoi Bergen și Oslo, care capitulasera într-o săptămână. Dar apoi regele dăduse bir cu fugiți, mai întâi la Nybergsund, apoi la Elverum, în apropiere de granița cu Suedia, iar oamenii îngenuchiaseră în stradă, plângând. Nordstrum participase la luptele de la Honefoss, Klekko și din valea Gudbrandsdalen. În urmă cu un an, în Tonneson, se alăturase unui mic grup de bărbați în uniforme zdrențuite – tot ce mai rămăsese dintr-o unitate a Rezistenței –, care nu voia să se dea bătut. „Poftim”, îi spusese ei punându-i în brațe o pușcă Krag cu doar 30 de gloanțe. „Mă tem că asta este tot ce primești”, îi spusese căpitanul cu părere de rău. „Valorifică-le la maximum.” Niște băiețandri, asta erau toți, dar cu puști și cocktailuri Molotov, care să îi transforme în bărbați, și un tun de pe vremea Primului Război Mondial, scos de la naftalină. Niciunul nu avea cunoștințe militare. Cu toate acestea, își

lăsaseră amprenta asupra ticăloșilor ăloră. Aruncaseră în aer poduri, distruseseră linii de aprovizionare și surprinseseră în ambuscadă câțiva ofițeri SS¹ de rang înalt. Reușiseră să elimine chiar și câțiva dintre trădătorii lui Quisling. La Haugsbygd, lupta se încinsese. Când rămăseseră fără gloanțe, apelaseră la cuțițe și baionete – până ajunseră să nu mai lupte împotriva soldaților și mitralierelor, ci împotriva tancurilor și artileriei grele, care le spulberaseră tranșeele.

- Acum ești sergent, îi spusese ei la un moment dat.

În principal pentru că Nordstrum, care crescuse cu pușca de vânătoare în mâini, era cel mai bun țintaș din grup. Și pentru că fusese martor la multe vărsări de sânge. Era înalt și bine făcut; avea fruntea înaltă, părul blond și scurt și ochi cenușii fermi, pe care oamenii se arătaseră dispuși să îi urmeze încă de când era copil. Înfațișarea i se mai înăsprise acum. Doi ani în care văzuse membre umane zburând în aer îl făcuseră să pară cu 10 ani mai în vârstă.

Dar, cumva, Nordstrum reușise să supraviețuiască. Rândurile li se împuținaseră; cei mai mulți dintre prietenii săi erau morți. Acum totul se reducea la a face ce îi mai stătea în putință să facă. Regele reușise să ajungă la Londra. Nordstrum auzise zvonul că se forma acolo un fel de Armată Norvegiană Liberă. Anglia... Poate că în anii '40 ar fi fost posibil să îți croiești drum până acolo – 250 km de traversat vidda prin furtuni năprasnice până în Suedia, apoi hopa-sus pe un vapor neutru. Dar astăzi, Anglia părea la fel de îndepărtată ca și China. Nordstrum făcuse odată călătoria până în Suedia, după ce fugise din Narvik, dar negăsind sprijin acolo, se întorsese să reia lupta. Ce altceva să facă? Chiar

¹ Abreviere pentru cuvântul german Schutzstaffel („Eșalonul de protecție”), organizație paramilitară fascistă care reprezenta baza partidului nazist. SS-ul a evoluat de la o organizație paramilitară minoră la o importantă forță nazistă care a servit ca o Gardă Pretoriană pentru führer sau ca o „Escadrilă de apărare” pentru partidul nazist. Construit pe ideologia nazistă și condus de Heinrich Himmler, SS-ul a fost responsabilul principal pentru crimele de război naziste săvârșite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n. t.).

dacă ar fi reușit să ajungă în Anglia fără să fie scufundat pe fundul Mării Nordului sau predat persoanelor nepotrivite de către poliția suedeză, chiar dacă s-ar fi înrolat... Apoi ce...? Să stea deoparte în vreme de război și să se antreneze? Armata Norvegiană Liberă... Suna bine. Nordstrum știa că într-o bună zi avea să apară un nou front, unul serios. Că, în cele din urmă, Aliții vor invada. Cu nesfârșita ei coastă crestată, cea mai greu de apărat din întreaga Europă, Norvegia chiar era o opțiune bună din punct de vedere militar. Singura speranță a lui Nordstrum rămăsese ca el să fie încă prin preajmă, pentru a putea participa la acțiune – pentru a-și recupera țara. În depărtare, prin reflexia soarelui în oglinda lacului, Kurt zări portul Mael. În urmă cu 6 ani, când plecase din Rjukan la universitate, era încă un băiețandru. Acum, la întoarcere, nu știa ce anume era.

- Privește, spuse Nordstrum înghiontindu-l cu cotul pe prietenul și camaradul său Jens, și el tot din regiune. Parcă ar fi un vechi prieten, nu? zise el arătând spre munții familiari.

- Ar fi ca un vechi prieten dacă ne-am întoarce să trăim aici, răspunse Jens. Acum este mai mult ca o femeie frumoasă pe care nu o poți avea, care ne tachinează.

Kurt îl cunoștea pe Jens de când erau la școală. Era din Rauland, dinspre nord. Tații lor fuseseră prieteni. La școală jucaseră fotbal unul împotriva altuia, dar vânaseră și jupuiseră căprioare împreună și schiaseră pe aceiași munți.

- Vorbești ca un bătrân, spuse Nordstrum dojenitor. Ai 25 de ani, bucură-te de priveliște.

- Ei bine, doi ani de război au efectul ăsta asupra omului.

Cu toate acestea, Jens reușise cumva să își păstreze înfățișarea copilărească.

- Abia aștept ca într-o bună zi să mă întorc aici, continuă el, fără să mă urmărească sau să tragă cineva în mine și...

- Jens, îl întrerupse Nordstrum. Privește acolo!

De data aceasta, îi arătă un ofițer în uniformă Hirden, complet gri, care ieșise pe puncte asemenea unui cocoș narcisist umflat în pene, de parcă medaliile de pe pieptul lui ar fi provenit în urma

unei bătălii curajoase și nu ca rezultat al unei numiri politice. Adepții Quisling dețineau controlul acum – național-socialiști care preluaseră comanda după fuga regelui și care deveniseră bucuroși marionetele naziștilor. Trădători, colaboratori, stăteau acasă, spionându-și compatrioții, efectuând arestări în secret, debitând propagandă la posturile locale de radio, în timp toți cei curajoși luptau în munți și mureau. Mulți dintre prietenii lui Nordstrum fuseseră aliniați la zid și împușcați pe baza informațiilor primite de poliția Quisling de la informatori, astfel că stomacul lui Kurt se încordă la vederea trădătorului.

Ofițerul venea alene spre ei. Avea o mutră de bufniță și ochi rotunzi aroganți, adăpostiți de cascheta de ofițer. Rangul îl făcuse să își scoată pieptul la înaintare. Partidul Unității Naționale (Nasjonal Samling), așa se numea formațiunea aflată la putere. Unitate în infern. Nordstrum l-ar fi întâmpinat bucuros cu un scuipat, dacă întoarcerea sa aici nu ar fi avut o importanță vitală.

- Îl văd, spuse Jens. Doar dă-mi semnalul.

Ofițerul avea un pistol la brâu, dar ei aveau o mitralieră Bren la fundul genții cu unelte și dorința de a o folosi. Se ocupaseră de mulți astfel de trădători în ultimul an.

- De ce ai nevoie de semnalul meu? mormăi Nordstrum în barbă, dând amabil din cap spre ofițerul care se apropiase. Ziua bună, domnule.

- Ziua bună și duminică. *Heil Hitler*, spuse ofițerul Quisling ridicând brațul și încuviințând din cap.

Jens, care arăta ca un puști care nu se bărbierise niciodată, dar omorâse la fel de mulți nemți ca Nordstrum, ridică din umeri când ofițerul trecu pe lângă ei.

- Pentru că tu ești sergentul.

Sergentul... Nordstrum răsă în sinea lui. Rangul său nu avea nicio valoare, deși Jens nu scăpa nicio ocazie de a-l aduce în discuție.

- I-am promis lui Einar că ne întâlnim cu el, spuse Kurt, punând mâna pe brațul prietenului său. Există un motiv pentru care nu putem risca acum.

- Ai dreptate, există un motiv, aprobă Jens oftând dezamăgit. Dar nu unul foarte bun, spuse el în timp ce îl urmăreau pe ofițerul Quisling înaintând pe punte. Dar vor mai exista ocazii.

Einar Skinnarland îi trimisese vorbă lui Nordstrum, în munții din apropiere de Lillehammer, că vrea să îl vadă pentru o chestiune urgentă. Nu spusese despre ce e vorba, dar cu Einar nu era de glumit când spunea că ceva e urgent. Kurt îl cunoștea din adolescență – fuseseră colegi la facultatea de inginerie din Oslo, deși Einar, cu doi ani mai mare, absolvise înainte de izbucnirea războiului și acum avea o slujbă bună la barajul Mosvatn, o soție și un fiu. „Te rog să vii” spunea mesajul lui, așa că Nordstrum se supuse – fără întrebări dar cu riscuri considerabile. Urmău să se întâlnească la o cafenea de lângă debarcaderul din capătul estic al lacului Tinnsjo, aproape de locul unde urma să ancoreze feribotul.

De acolo, el și Jens habar nu aveau încotro se vor îndrepta. Cel mai probabil vor porni în căutarea unei unități prin munți, căreia să i se alăture. Nordstrum avea câteva nume pe care le-ar putea contacta. Dar trebuia să ai mare grijă la fiecare mișcare. Naziștii adoptaseră o politică de 40 la 1 pentru toate actele de sabotaj, împușcând 40 de localnici nevinovați pentru fiecare neamț ucis de partizani. Pentru Nordstrum, protecția localnicilor era vitală – ca pentru toți norvegienii adevărați, de altfel. Pentru ce altceva luptau? Dar ce conta dacă erau 40 de soldați uciși în efortul de a-și recupera țara sau 40 de oameni nevinovați aliniați la un perete și ciuruiți de gloanțe? 40 de morți erau 40 de morți. Însă Nordstrum văzuse cu ochii lui această politică pusă în aplicare, iar inima sa nu avea să uite niciodată acea durere. Nu voia să pricinuiască moartea unor oameni nevinovați. Această politică nu îi scotea din joc pe partizani – doar schimba puțin regulile. Și îl făcea pe Nordstrum să îi urască și mai tare pe ticăloși. El și Jens trebuiau să fie precauți.

În fața lor, pe punte, ofițerul Hirden se opri lângă o tânără femeie cu un copil lângă ea. Avea părul brunet, tenul măsliniu

și își plecă ochii la apropierea ofițerului – dar pentru turnătorii ăștia, gestul era ca laptele pentru o pisică.

- Îmi puteți prezenta actele dumneavoastră, doamnă? spuse ofițerul, întinzând mâna.

- Poftim, domnule?

- Actele, repetă ofițerul, gesticulând nerăbdător din degete.

Speriată, femeia ținu copilul cu o mână în timp ce scotoci prin geantă cu cealaltă, scoțând într-un final actul de identitate.

- Kominic... Ce fel de nume e ăsta? Țigănesc? Evreiesc? întrebă el după ce analiză fotografia de pe document și apoi o privi pe femeie.

- Este slav, răspunse ea în norvegiană. Dar după cum puteți vedea, sunt din Oslo. Doar îmi duc fiul la tatăl lui, care lucrează în Rauland.

- Norvegiana dumneavoastră este destul de bună, spuse ofițerul. Dar este evident că nu sunteți de origine norvegiană. Deci, de unde proveniți?

- Ar trebui să fie totul în regulă, domnule, locuiesc în Norvegia de când mă știu, răspunse ea ușor agitată. Sunt la fel de norvegiană ca dumneavoastră, jur.

- Da, mă rog, va trebui să verificăm acest lucru de îndată ce ajungem la Mael, răspunse ofițerul, privind din nou actul. Să nu coborâți înainte să vorbiți cu mine, doamnă. Altfel, nu voi avea de ales și va trebui să vă predau, împreună cu copilul, autorităților de acolo.

Frica se aprinse în ochii femeii. Simțindu-i agitația, fiul ei începu să scâncească.

- Vă rog, domnule, nu facem nimănui niciun rău. Vă implor să...

- Copilul dumneavoastră pare bolnav, doamnă. Poate ar trebui să îl țineți separat de ceilalți pasageri.

- Este bine, doar că îl speriați, atâta tot.

- Dacă nu aveți nimic de ascuns, atunci nu aveți motive să fiți speriați, vă asigur, spuse ofițerul Hirden, înapoiindu-i actele. Pe noi ne interesează doar ca legea să fie respectată și toți evreii

și cei care nu sunt pur-sânge să fie înregistrați. Acum, insist să vă luați fiul și să mă așteptați înăuntru. Vom clarifica chestiunea în Mael.

Evident tulburată, femeia se strădui să își adune toate bunurile și, luându-și fiul de mână, îl îndrumă spre zona alocată clasei a treia. Un bărbat din apropiere se ridică și o ajută să își adune lucrurile, dar era greu să ignori neliniștea care îi brăzda acum chipul. Cel mai probabil, documentele femeii erau în regulă. Dar ar fi putut fi evreică sau țigancă. Nordstrum auzise că Hirden începuse să îi adune pe acești oameni și să îi trimită în locuri precum Grini, un lagăr bine păzit de lângă Oslo. Pe unii dintre ei îi trimiteau chiar mai departe, în Europa, Dumnezeu știe unde. Poate că femeia mergea să își ascundă fiul în munți. Sau poate că avea pe cineva aici, care îi putea adăposti. Oricum ar fi fost, nu deranjau pe nimeni. Nordstrum privi spre țarm. Traversaseră aproape trei sferturi din distanță – mai aveau o jumătate de oră. Micul port din Mael, înghesuit la poalele munților, era acum vizibil la orizont.

- Ticălosul, scrâșni Jens scârbit. Își folosește puterea ca să terorizeze o femeie nevinovată.

Îi aruncă o privire conspirativă lui Nordstrum, mesajul tacit fiind recepționat instantaneu. *O facem?*

Înfuriat de atitudinea ofițerului, Nordstrum îl privi resemnat, incapabil să spună nu la ceea ce știa că va urma.

- De ce nu? Să mergem.

- Acum mai vii de-acasă, spuse Jens, rânjind.

Nordstrum se ridică și îi atrase atenția ofițerului făcându-i un semn cu mâna, chemându-l spre el. Apoi se retrase împreună cu Jens spre pupa, unde nu mai erau alți pasageri.

Ofițerul veni lângă el.

- Da?

- Vă interesează femeia aceea? spuse Nordstrum. O cunosc, vă pot spune totul despre ea dacă doriți.

- Există recompense pentru cetățenii de bună-credință ca voi, spuse ofițerul Hirden luminându-se, probabil la gândul

laudelor pe care le va primi pentru predarea unei țigănci sau evreice fugare.

- Veniți aici, atunci. Nu toată lumea împărtășește această părere, așa că nu vreau să ne audă nimeni, spuse Nordstrum, chemându-l spre balustradă.

Briza bătea rece și înțepătoare dinspre lac. Majoritatea pasagerilor erau înăuntru, încălzindu-se la o cafea, sau erau pe puntea superioară, la soare. Un cuplu fuma pe puntea inferioară, lângă coșul de fum, vântul învolburându-le părul.

- Suntem muncitori. Am văzut-o în Oslo, așa cum a spus și ea, zise Nordstrum, aplecându-se ușor spre ofițer.

Bărbatul se aplecă și el, apropiindu-se de Kurt.

- Continuă...

Cei doi de pe puntea inferioară erau acum cu spatele, admirând munții. Nordstrum îi aruncă o privire fugară lui Jens, apoi se aplecă și mai aproape de ofițer.

- Păi, vedeți, treaba stă cam așa...

Din spate, Jens îl ridică pe ofițer în aer – bărbatul nici nu apucă să își dea seama ce se petrece.

- Ce mama naibii...

- Uite-ți recompensa, spuse Nordstrum, apucându-l de picioare. Baie plăcută.

Îl duseră la balustradă – ofițerul se zbătea acum, dar țipetele îi erau înăbușite de vântul șuierător – și îl aruncară peste bord. Bărbatul dădu disperat din mâini, iar chipul i se schimonosi de șoc și groază în timp ce plonjă în lacul înghețat.

Țipetele îi fură imediat înecate de motoarele greoaie, în timp ce Telemark Sun se îndepărtă cu viteza lui de zece noduri pe oră.

- Heil Hitler și ție! strigă Jens, întinzând brațul.

Nu se auzise nimic atunci când trupul ofițerului lovise apa, dar probabil că cineva de pe punte îl văzuse pentru că, brusc, în jurul lor izbucniră țipete.

- Om la apă! Cineva este în apă!

Pe puntea principală, oamenii alergară lângă balustradă, arătând spre apă. Alarma începu să răsună asurzitor. Pasagerii ieșiră grăbiți să vadă ce se petrece.

Apa rece de martie nu putea avea mai mult de 1-2 grade Celsius, se gândi Nordstrum, și, combinată cu greutatea paltonului acum îmbibat cu apă al ofițerului, nu ar da șanse prea multe nici celui mai puternic înotător, care s-ar scufunda în cel mult două minute.

- Să-l salveze cineva! strigau oamenii.

Doi dintre membrii echipajului alergară la pupa, unul dintre ei ducând un colac de salvare și dezlegând un mănunchi de frânghie.

- Rezistă! îi strigă el omului care se îneca.

Dar era inutil să îi mai arunce colacul acum, erau prea departe de el.

Motoarele încetiniră, iar feribotul se opri treptat. Oamenii se îmbulziră pe puntea inferioară, pasageri și membri ai echipajului deopotrivă, arătând spre apă în timp ce ofițerul se zbătea, greutatea paltonului și a medaliilor trăgându-l la fund.

- Să facă cineva ceva! strigă o femeie. Ajutați-l!

- Este ofițerul Quisling, zise altcineva.

- A, atunci lăsați-l pe nenorocit să înoate.

Un membru al echipajului își scoase curajos haina, pregătit să se arunce în apă, dar Nordstrum îl opri.

- Lasă-l în pace.

- Să-l las în pace, domnule? spuse îngrozit omul. Se îneacă!

- Nu se îneacă, răspunse Nordstrum, ridicând din umeri.

Înoată.

Iar când marinarul continuă să îl privească nedumerit, Nordstrum repetă:

- Lasă-l în pace.

În minutele de care avu nevoie feribotul pentru a se întoarce din drum, ofițerul dispăru. Tot ce mai rămăsese din el era cascheta cenușie, plutind pe suprafața lacului.

- S-a dus, șopti o femeie făcându-și cruce.

Căpitanul, un bărbat cu barbă căruntă și pulover gros, reuși să coboare, într-un final, pe punte.

- Ce naiba s-a întâmplat aici?

Nordstrum ridică din umeri și îl fixă cu privirea.

- Voia să înoate. Cine suntem noi să îl împiedicăm?

- Să înoate...? zise căpitanul, privindu-l încrunțat și acuzator.

O să ne ia dracu' pe toți când vom ajunge la țarm.

- Era un nenorocit de Quisling, răspunse Nordstrum. Ai vreo problemă cu asta?

Oamenii se îngărâdeau pe ambele punți.

Ochii căpitanului se întoarseră spre locul unde se scufundase trupul ofițerului, apoi îl privi din nou spre Nordstrum și scuipă în lac.

- Nicio problemă.

Nimeni nu scoase un sunet.

- Cu toată viteza înainte, strigă el spre puntea de comandă. Avem un program de respectat.